

Szegedi díszdoktor az év embere Vallóniában

Egy magyar professzor, B. Nagy János kapta meg a „2004-es év embere” díjat Belgium francia ajkúak lakta országrészében, Vallóniában. A professzor 1941-ben született Akasztón, és 1956-os menekültként érkezett Belgiumba. Jelenleg a namüri egyetem tanára, az ottani, nukleáris mágneses rezonanciát kutató központ vezetője. Az „év embere” díj – amelyet egy vallon tudományos intézet ítél oda évről évre – azoknak szól, akik „sokat tettek az emberi és demokratikus értékek védelmében, s abban, hogy a régiót a dinamizmus és a minőség jellemezze”. B. Nagy János tagja a Magyar Tudományos Akadémiának, díszdoktora a szegedi egyetemnek és díszpolgára Vallónia fővárosának, Namurnek.

Padlón vannak a kísérletes egyetemi tanszékek

Mezítláb mennek a biopoliszba

Nem fizetik ki a tanszékvezetői valamint a veszélyességi pótlékokat a Szegedi Tudományegyetem biológiai tanszékein, de a költségvetési hiányt így is csak mérsékelni tudják. A pénzüke már az oktatás minőségét fenyegeti.

– A szegedi élettudományi oktatás hagyományosan jó minősége vonzza a hallgatókat, az utóbbi tíz évben megtízszereződött a számuk – állítja Kovács Kornél professzor, az SZTE Biotechnológiai Tanszék vezetője. – Az oktatók száma viszont ugyanezen időtartam alatt a felére csökkent. A két tendencia üti egymást, és akkor még nem beszélünk a változatlan tényezőről: ugyanakkora területen dolgozunk, leghamarabb akkor kerülhetünk ki a szűkösségből, ha fölépül az Y-telken az új biológiai épület.

Az SZTE biológiai tanszékcsoportját is vezető professzor helyzetelemzése a „forintháttérrel” teljes: a tanszékcsoport két esztendei kemény spórolással hárommillióra csökkentette a korábbi 20 milliós költségvetési hiányát, az idei tanévben erről a mínusz háromról indultak. Ám a 2005-ös költségvetésük ismét 30 milliós mínuszt mutat, hiszen az energiaárak emelkedtek, a kötelező béremelés fedezetének pedig csak a felét kapják meg központi forrásból. Tartalékuk nincs.

– Mi már nem tudunk létszámot csökkenteni, nem tudunk lefejezési listákat gyártani. Kény-

HIÁNYZÓ MILLIÁRDOK

A felsőoktatásban szeptembertől esedékes 4,5 százalékos oktatói és dolgozói béremelésre csak az év végéig mintegy 1,5 milliárd forintra lenne szükség. Tartalékok nincsenek. A Magyar Rektori Konferencia szerint a hazai felsőoktatás reálértéken a 90-es évek eleji állapotban van, konszolidációja 20-25 milliárd forintot igényelne.

szerűségből megvontuk tehát a tanszékvezetők pótlékát, továbbá a veszélyességi pótlékokat. Ha mindent összeszedünk, még mindig tízmilliós mínusszal kell számolnunk. De mindennél nagyobb baj, hogy az anyagi szűkösség – amely nemcsak a biológusoknál, hanem valamennyi kísérletes természettudományi szakon különösen súlyos következményekkel jár – már az oktatás minőségét fenyegeti.

Ha a veszélyes vegyszerekkel, radioaktív izotópokkal, elektronmikroszkópokkal dolgozók nem kapnak veszélyességi pótlékot, nem kötelezhetők arra, hogy a kísérletes szaktárgyak laboratóriumi gyakorlatait megtartsák. Mesélik el a labormunkát? Ha Szeged biopolisz akar lenni, az egyetemének molekuláris biológiai képzésben részesült, gyakorlati irányultságú szakembereket kell kibocsátania.

S. E.

2007 tavaszán fejeződik be az egymilliárdos beruházás

Hétfőn elkezdődik a nagyállomás felújítása

Hétfőtől a szegedi nagyállomás előtt elhelyezett, 250 négyzetméteres fémkonténerben lehet majd megváltaniuk az utasoknak a belföldi menetjegyet, ugyanis a váróterem és a pénztárak felújításával elkezdődik az Indóház téri épület rekonstrukciója.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Többéves csúszás és többszöri időpont-módosítás után hétfőn elkezdődik a szegedi nagyállomás felújítása. Az épület és az Indóház tér rekonstrukciója évtizedek óta váratott magára. A szegedi önkormányzat négy évvel ezelőtt, 2001-ben bejelentette: hajlandó támogatni az állomásépület rekonstrukcióját. Jóllehet ez nem önkormányzati feladat, az akkori városvezetők úgy ítélték meg, hogy a helyzet tarthatatlan.

A hivatalos nevén Szeged Állomás rekonstrukciója közel egymilliárd forintba kerül. A munkát a Délépítő Rt. és az Ornament 2000 Kft. konzorcium végzi.

Két évvel ezelőtt februárban az illetékesek már annyira biztosak voltak a közelgő felújításban, hogy fémdobozokból összeállított konténereket helyeztek el az Indóház téri épület elé. Az évek óta porosodó, rozsdásodó barakkok a jövő hét elején végre megtehetnek élettel, utasokkal. A fémdobozokat azóta ízlésesen berendezték, és több pénztárlakot alakítottak ki.

Először az utasforgalmi területeket, azaz a pénztárt és a várótermet újítják föl. Ez lesz a munka egyszerűbb része, amivel várhatóan év végére lesz kész a kivitelező. Ez idő alatt az épület előtt elhelyezett, összesen 250 négyzetméter alapterületű fémkonténerben várótermet rendeznek be, s itt működnek majd a belföldi menetjegypénztárak is. Második ütemben a vasútüzemi részeket, például az forgalmi irodát újítják fel, amivel előreláthatólag 2007 elején végeznek a kivitelezők.

A KIJÁRAT LESZ A BEJÁRAT

A munkálatok ideje alatt a nemzetközi pénztár új helyen, a belvárosi menetjegyirodában, a MÁV Igazgatóság épületében (Tisza Lajos körút 28–30.) naponta 9 és 17 óra között fogadja az utazóközönséget. A felújítás ideje alatt a kézipoggyász-megőrzés szünetel. Fontos tudni, hogy a peronok megközelítése is változik, az utasok az eddigi hátsó kijáratot használhatják majd bejáratként. Mivel az épület hétfőtől munkaterület lesz, az SZKT bérletpénztárát a konténerek közelébe költöztetik.

Az előteret a pénztárakkal az első ütemben újítják föl

Fotó: Schmidt Andrea

Az ár a minden, márpedig a külföldi fűszer olcsóbb

Szegedi Paprika: csípős történet volt

Leporolta Fekete Klára, lapunk munkatársának 1999-ben megjelent Cégesztő című könyvét Bubryák István televíziós újságíró. Gyári bulreszkek című, májustól az MTV1-en látható hatrészes dokumentumfilm-sorozatában – amelynek egyben a producere is – újra sorra veszi, miért zártak be vagy torpantak meg a fejlődésben Szeged patinás gyárai, miközben összeveti a múltat a jellel. Azt mutatja be: íme, ez volt, és ez lehetezett a helyén! Televíziós kollégáinkat mi is elkísértük a forgatás helyszíneire.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A rendszerváltás utáni évtizedben szintén viharos időszakot átélt Szegedi Paprika Rt. meg tudott állni a lábán, igaz korábbi ezren felüli dolgozói létszáma mára alig 150-re apadt. S míg évtizedekig a szegedi hungaricum élte a nagynevű vállalatot, mára az árbevétel alig egynegyede származik az utánozhatatlan ízű „piros aranyból”. A cég tehát zömmel a konzervgyártásból él, abból a profilból, amely hajdanán csak kiegészítő tevékenységnek számított.

Ennek okairól Katona Antal, az Országos Fűszerpaprika Terméktanács titkára beszélt lapunknak, aki 1998–2000 között a cég vezérigazgató székében is ült. (A jelenlegi vezető, Bartos András nem vállalta a televíziós szereplést.) Katona Antal szerint az uniós csatlakozás alapjaiban rengette meg az ágazatot: kinyíltak a határok, megszűnt a 42,5 százalékos védővám, az uniós országokból vámmentesen, az

Katona Antal a röskei forgatáson: valaha a cég vezére is volt

Fotó: Schmidt Andrea

EU-n kívüliekből 5 százalékos vámteherrel lehet behozni a paprikát. Itthon magas a termelési költség – egy hektár beművelése 700 ezer forintba kerül –, ezt pedig a gyártó az áraiban már alig tudja érvényesíteni.

Az ár mindent eldönt – a feldolgozók kénytelen kényszerülnek a fűszert. Ezzel a terméktanács titkára finoman utalt a tavaly októberben kipattant aflatoxin-botrányra, amikor a hazai fűszernövényhez import, rákkeltő anyaggal szennyezett nyersanya-

got keverték, és ezt a csomagoláson nem tüntették fel. Noha az aflatoxin előírásosnál magasabb jelenléte csak akkor okozna károsodást, ha naponta és kanálszám ennének a paprikát, a Nemzeti Nyomozó Iroda eljárást indított a szegedi cég három vezetője ellen is, fogyasztók megtevesztése címen. Az eljárás még a mai napig sem zárult le. Paprikaügyben a 90-es évek óta ez már a harmadik botrány volt az 1994-es úgynevezett ölmozás és a Szegedhez köthető Vegeta-hamisítási ügy után.

A röskei paprikamalomban zajlott forgatás Molnár Albert, a PaprikaMolnár Kft. ügyvezetője mutatott egy olyan, itthon kapható fűszerpaprika zacskót, amelybe a spanyol paprikát Athénban csomagolták, és amelyre azt írták: minőségét 2010-ig megőrzi!

A közelmúlt történéseire visszatérve: a 90-es évek hanyattatásaira és csípős története végére a Pick Szeged Rt. tett pontot: 1998 májusában megvásárolta a felszámolás alatt álló cég eszközeit és új vállalatot alapított. A Pick-csoporton belül végig nyereségesen termelő cégnél nemrégiben, 2004 végén és napjainkban következett be újabb tulajdonosváltás. A tavalyi értékesítéskor a vevő az a vagyonkezeléssel foglalkozó Forrás Rt. lett, amelynek egyik tulajdonosa a Leisztinger Tamás irányította Arago Holding Rt. (ez a cég április közepéig a Picket is birtokolta). A tranzakció tehát még nem volt „valódi” eladás, mivel cégcsoporton belül került egy másik gazdasági társasághoz a Paprika tulajdonjoga. Ezt követően, idén, április első harmadában a Forrás Rt. megvált a paprikás részvények egyharmadától.

Rákellenes nap a SZAB-nál

Működő utak a rák gyógyításában, a kecskeméti onkológiai központ bemutatkozása – ezek a témák a mai szegedi konferencián.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A magyar nemzeti rákellenes napot tizenharmadik alkalommal rendezik meg: ma délelőtt 10-kor lesz a megnyitó a Szegedi Akadémiai Bizottság Somogyi utcai székházában, ahol Telegdy Gyula akadémikus, a SZAB elnöke köszönti az ország minden részéből ide érkező onkológusokat. Ezután kezdődik – Czigner Jenő egyetemi tanár, valamint Gervain Mihály egyetemi tanár, az orosházi városi kórház igazgató-főorvosa elnökletével – a rák gyógyításának lehetőségeit áttekintő előadássorozat. A konferencián bemutatkozik a fekvő- és járóbeteg-ellátásban egyaránt eredményes, példászerű szervezethez dolgozó kecskeméti onkológiai központ.

A SZAB onkológiai munkabizottsága, valamint az „Együtt a rák ellen” alapítvány által szervezett 13. magyar nemzeti rákellenes napot orgonahangverseny zárja. Sebestyén János és Lantos István négykezes orgonacstjén közreműködik két szegedi énekművész, Vajda Júlia és Gregor József. A koncert ma este negyed 8-kor kezdődik a dómбан.